

PŘÍBĚH HYEN

Hyen

Jmenuji se Tran Bao Hyen, ale říkají mi Hyen. Je mi teprve 2,5 roku, takže za mě píše maminka. Bydlím

s rodiči, babičkou a strýcem v našem domě v Hanoi, to je hlavní město Vietnamu. Moje maminka se jmenuje Trang a je se mnou doma. Stará se o mě a taky si spolu hrajeme. Můj tatínek Bang je s námi málo. Vlastní totiž obchod s oblečením, které sám navrhuje a šije, je krejčí. Pracuje dlouho do večera,

takže ho moc nevidím, ale když má volno, hodně si to spolu užíváme.

Ráda si hraji s nafukovacími hračkami nebo jezdím na tříkolce. Mám taky svoji oblíbenou panenku, se kterou spím.

INFORMACE O VIETNAMU

Vietnamská socialistická republika (neboli Vietnam) leží na východním pobřeží poloostrova Zadní Indie, v takzvané Indočíně. Na severu sousedí s Čínou a s Laosem a Kambodžou na západě. Na východě a na jihu tvoří hranici Vietnamu Jihočínské moře. Rozloha Vietnamu je přibližně čtyřikrát větší než rozloha České republiky. Vietnamci o své zemi rádi říkají, že se podobá vahadlu, na jehož koncích visí koše s rýží, nebo drakovi s hlavou na severu. Nám Evropanům obrys Vietnamu často připomíná písmeno S. Krajina je ve Vietnamu poměrně rozmanitá. Na dalekém severu a severozápadě bychom narazili na rozlehlá pohoří s horami a kopci často porostlými hustou džunglí. Na východě najdeme nížiny a na samém jihu pak deltu řeky Mekong. Ačkoliv nížiny v povodí řek tvoří pouhou čtvrtinu povrchu Vietnamu, jsou to právě řeky, které udávají rytmus života většiny obyvatel Vietnamu. Řeky pro Vietnamce představují zdroj vody, obživy v podobě zemědělství (zejména pěstování rýže) a rybolovu, důležité dopravní cesty i zdroj elektřiny. Řeky hrály odjakživa zásadní úlohu v životě Vietnamců, a proto se také staly předmětem mnohých legend a pověr. Zajímavostí je, že Vietnam leží ve dvou podnebných pásmech, tropickém a subtropickém, a proto je podnebí během roku v severní a jižní části země odlišné. Zatímco severní část Vietnamu leží v mírném subtropickém pásmu a obyvatelé zde tak mají čtyři roční období, Vietnamci na jihu mají roční období pouze dvě, a to období sucha a období dešťů, období je ovlivněné monzuny. Vietnam obývá asi 82,5 milionu obyvatel a země se

tak řadí na 13. příčku nejlidnatějších zemí světa. Od roku 1975, kdy byla ukončena válka s USA, se počet obyvatel ve Vietnamu téměř zdvojnásobil a předpovídá se, že v roce 2025 bude mít Vietnam přes 105 milionů obyvatel. Vietnamská vláda se již mnoho let snaží porodnost regulovat, ale potřeba pomocníků v zemědělství a touha po synech je silnější. Syn má v rodině výsadní postavení. Ve Vietnamu ještě stále platí věta: „Mít jednoho syna znamená mít děti, mít deset dcer znamená nemít nic.“ Posledních několik desítek let vietnamské historie je plných válek a zvratů. Nestabilita země se vždy prvotně projevila v hospodářství. Vietnam býval francouzskou kolonií a ještě v 50. letech minulého století musel o svou nezávislost bojovat, protože Francie se nechtěla svých držav vzdát. Nakonec Francie svou bitvu o kolonii prohrála, Vietnam byl rozdělen podle 17. rovnoběžky a v jižním Vietnamu Francouze vystřídal režim podporovaný USA. Lidový odpor postupně vedl k organizovanému povstání, které se USA pokusily v letech 1963 až 1973 potlačit (tzv. vietnamská válka). Ta skončila v roce 1975. Vietnamci dosáhli nezávislosti a sjednotili svou zemi. Země však byla válkou zničená a ekonomicky vyčerpaná. Dá se říci, že ačkoliv se Vietnam stále potýká s řadou problémů, jako je korupce, nedokonalá legislativa, plýtvání přírodními zdroji či špatné hospodaření zejména státních podniků, jeho ekonomika roste a zaznamenává značné pokroky. Průmysl Vietnamu se dnes soustřeďuje především na textil, obuv a elektroniku. Tématem číslo jedna vietnamského hospodářství však zůstává zemědělství.

Ačkoliv jeho podíl na HDP v posledních letech postupně klesá, stále v něm pracují téměř tři čtvrtiny obyvatelstva. Hlavní zemědělskou plodinou je rýže, která se pěstuje zhruba na 80 % obdělávané půdy. Kromě rýže se zde pěstuje i kukuřice, čaj, cukrová třtina a bavlna a Vietnam exportuje kávu, kaučuk a kešů ořechy. Základem živočišné výroby je chov prasat a drůbeže a v některých oblastech i chov skotu a buvolů. Nově se Vietnam ve větším měřítku začíná věnovat chovu vodních živočichů, jako jsou šepie, krabi, krevety a ryby.

Velmi známá a oblíbená je vietnamská kuchyně, skládající se především z rýže, zeleniny a ovoce. Kombinace těchto surovin je obsažena snad v každém jídle, z nichž je nejoblíbenější Com (rýžová polévka) a Nem (vepřové maso s nudlemi, vejci a houbami zabalené v rýžovém papíru a osmažené). Vietnamci často jedí v pouličních restauracích (a stáncích), které jsou rozloženy přímo na chodníku, kde hosté sedí na malých umělohmotných židlích. Do restaurací evropského typu chodí jen ti bohatší. Náboženství je neodmyslitelnou součástí života každé rodiny. Velká většina Vietnamců vyznává buddhismus a v každém městě dokonce i obci existuje třeba i jen jednoduchá stavba buddhistického chrámu. Úcta k vlastním předkům, která je spojena s udržováním zvláštních malých oltářů v každé domácnosti, s pravidelnými oběťmi a rituálními dary duším zemřelých a s modlitbami při pálení vonných tyčinek, má ve Vietnamu velkou tradici.

ZDROJ

Jan Černík a kol: **S vietnamskými dětmi na českých školách.** H & H. Praha 2007.
CIA [online]. Nedatováno. [cit. 2008-06-02]. Dostupné na: www.cia.gov

ÚVODNÍ AKTIVITA

AKTIVITA, KTEROU MŮŽETE VYUŽÍT JAKO ÚVOD KE KAŽDÉ ZEMI A TAKÉ JAKO SPOJOVACÍ PRVEK VŠECH ZEMÍ. NAŠÍM PRŮVODCEM JEDNOTLIVÝMI ZEMĚMI BUDE VÍTR. VE VIETNAMU BUDEME OSLOVOVAT VÍTR – GIÓ [ZÓ] PODLE JEHO NÁZVU VE VIETNAMŠTINĚ.

Cíle

Děti jsou motivovány k práci na projektu.

Děti si vytvářejí základní představu o mapě světa.

Děti se seznámí s polohou prioritních zemí zahraniční rozvojové spolupráce České republiky ve světě.

Děti se seznámí s některými výraznými reáliemi Vietnamu.

Pomůcky

Mapa světa s vyznačenými obrysy jednotlivých prioritních zemí, obrys Vietnamu namalovaný na velkém papíře nebo kartonu (podklady pro vytvoření najdete na CD), kufříky či krabice představující kufřík, cestovatelské deníky – jednotlivé listy s kopiemi obrázků z přílohy, školní sešit nebo jiná forma cestovatelského deníku, Vítr – vyrobený například z gázy, výtvarné potřeby, CD se zvuky větru nebo motivační hudbou dle vlastního uvážení, příloha 1, 2, CD Anyana-děti a svět.

Motivace

„Víte, ten se má, chvilku je tady a za chvíli úplně někde jinde. Prohání se po celém světě, nezná žádné hranice. Dívá se na svět z výšky a vidí hory, zelené pastviny, spousty zvířet, ryb a vod. Vítr je prostě doma na

celém světě a z výšky sleduje, co je kde pěkného, a také vidí, kde se dějí nepravosti. Fouká a létá si, jak se mu zachce. Když je veselý, hraje si s vlasy dětí v Africe, ale když se rozzlobí, odnese i celou střechu ve vedlejší vesnici. Umí být příjemně teplý, studený a dokáže přinést déšť. Náš Větrík – cestovatel nás zane, kam budeme chtít. Třeba do země, která leží daleko v Asii a jmenuje se Vietnam. Zve nás na velkou cestu světem, zve nás na návštěvu k dětem. Jsou to děti, které žijí daleko od nás, ale mají někdy úplně stejná trápení a radosti jako my. Jindy jsou jejich starosti o dost větší než naše, a přece se dovedou radovat.

Nebojte se při své cestě překonat všechny překážky a vydejte se do Vietnamu s dobrými a přátelskými úmysly.”

Všechny děti sedí během úvodního vyprávění se zavřenými očima, které otevrou až na pokyn učitelky. Naznačíme foukání větru tak, aby to děti cítily. Podkres při vyprávění textu vytváří hudba např. CD – Bachova Varhanní hudba.

Postup

- Ve třídě si připravíme nástěnku s mapou světa a vyznačeným Vietnamem.
- Dále můžeme mít velký obrys Vietnamu, který v průběhu projektu proměníme s dětmi v koláž, která zemi charakterizuje. Využijeme výstřížků

z časopisů i dětských kreseb – jídlo, krajina, zvířata, lidé, počasí, rostliny, ovoce, kulturní plodiny, stavby apod.

- Každé dítě si přinese malý **kufřík** nebo si „kufřík“ vyrobíme z papírových krabic.
- Do kufříku budeme dávat v průběhu celého projektu vytvořené výstupy – obrázky, výrobky.
- Děti se chystají na cestu a vymýšlejí, co si s sebou vezmou, co by mohly ve Vietnamu potřebovat (mohou to namalovat nebo si o přípravách na cestu jen povídáme).
- Do kufru přibalíme také **cestovatelský deník** – školní sešit nebo jednotlivé listy svázané provázkem.
- Do deníku budeme kreslit (nebo jinak jednoduše zaznamenávat) naši cestu.
- V příloze naleznete obrázky, které vám s přípravou deníků pomohou – obrysy zemí, vlajky, černobílé foto dítěte z každé země, omalovánku světa s obrysy prioritních zemí.
- Vítr – gió můžeme využít také k reflexím aktivit během projektu nebo k celkové reflexi na jeho závěru.

SEZNAM FOTOGRAFIÍ

- 1 Moje rodina
- 2 Taťínek v krejčovském salonu
- 3 Náš dům
- 4 Hraji na bubínek
- 5 Ráda poslouchám vyprávění
- 6 Bambus
- 7 Tržště
- 8 Mopedy
- 9 Přírodní produkty
- 10 Loutkové divadlo

1

2

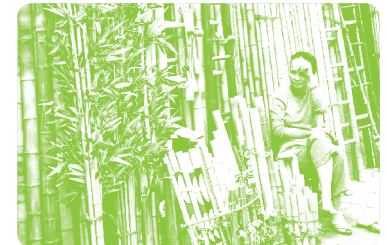
3

4

5

6

7

8

9

10

PŘEHLED AKTIVIT

Aktivita	Foto	Charakteristika	Poznámky
Mám dlouhé jméno str. 6	1	hudebně-pohybová aktivita	
Tatínek je krejčí str. 7	2	výtvarná aktivita	
Tady bydlíme str. 8	3	pracovní-výtvarná aktivita zaměřená na týmovou spolupráci a komunikaci	
Mám ráda hudbu str. 9	4	hudebně-výtvarná aktivita	
Moje oblíbená pohádka str. 10	5	literární aktivita zaměřená na rozvoj fantazie a tvořivosti	Příloha 3: O zlaté sekyře a drakovi z Velké řeky
Tradiční materiál str. 11	6	výtvarná aktivita zaměřená na rozvoj estetického citění	
Jak nakupujeme str. 12	7	výtvarná aktivita	Příloha 4: Věci kolem nás
Doprava str. 13	8	aktivita rozvíjející představivost a fantazii	Příloha 5: Cyklotaxík
V souladu s přírodou str. 14	9	výtvarná aktivita	
Loutky str. 15	10	dramatická aktivita podporující spolupráci ve dvojicích	

MÁM DLOUHÉ JMÉNO

Cíle

Děti rozliší jednotlivé členy rodiny a umí je pojmenovat.

Děti naslouchají ostatním.

Děti se vyjadřují pomocí rytmických hudebních nástrojů.

Děti rozvíjejí fantazii.

Děti rozeznají první písmeno svého jména.

Vzdělávací oblasti

Člověk a jeho svět, Umění a kultura, Jazyk a jazyková komunikace, Dítě a jeho psychika, Dítě a svět.

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova.

Pomůcky

Fotografie 1, Orffův instrumentář, kreslicí karton A4, modelovací hmota (plastelína), temperové barvy, štětec.

Motivace

Na fotografii je Hyen se svou maminkou a tatínkem. Ve Vietnamu mají lidé tři jména a pro oslovení se používá vždy to třetí v pořadí – tak například holčička se jmenuje celým jménem Tran Bao Hyen a říká se jí Hyen. Maminka se jmenuje Trang a tatínek je Bang.

Otázky k fotografii

Kdo tvoří rodinu na obrázku?

Jaké jsou rozdíly mezi rodinou Hyen a vaší rodinou?

V čem jsou si obě rodiny podobné?

Kolik jmen mají lidé v České republice?

Jak je nazýváme?

Jak se pozná, že lidé patří do stejné rodiny?

Jaká jména jsou u nás běžná?

Kolik jmen má každý člověk?

Má někdo více jmen?

Které jméno se vám líbí?

Jak vám říkají doma?

Postup

Melodie mého jména

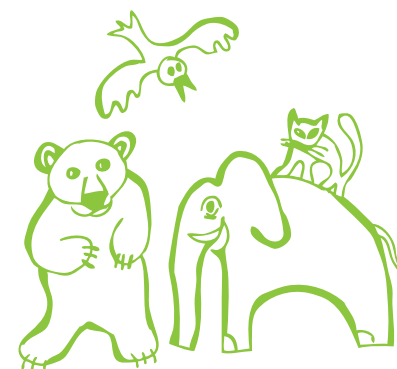
- Rozdělíme si děti na skupinky po třech až šesti a ukážeme jim, jak znějí různé nástroje.
- Každé dítě si vybere hudební nástroj a zrytmizuje s jeho pomocí své jméno.
- Jedno dítě vyfuká jméno někoho ze třídy a děti hádají, kdo to je.
- Můžeme to hrát jako soutěž skupin.

Jak se jmenuješ?

- Stojíme s dětmi v kruhu a držíme se za ruce.
- Na otázku **Jak se jmenuješ?** (můžeme ji říct nebo zazpívat) se společně pohybujeme do rytmu směrem do kruhu.
- Učitel ukáže na jedno z dětí a to odpovídá (Jmenuji se...). Snaží se zachovat rytmus a všichni se vrací zpět směrem z kruhu ven.
- Takto se můžeme vystřídat všichni z kruhu.
- Aktivitu zakončíme diskuzí o rozmanitosti jmen u různých národů.

Doplňkové aktivity

- Výtvarná a komunikační aktivita – Začarovaná rodina. Děti se zkusí zamyslet nad tím, jaké zvířátko by kdo byl, kdyby se jejich rodina proměnila ve zvířátko, takto „začarovanou“ rodinu nakreslí. Všimáme si volby zvířete, umístění v obrázku a necháme děti o obrázku a jejich pocitech při kreslení vyprávět.
- Výtvarná aktivita – Iniciála. Vyryjeme do plastelíny předlohu počátečního písmena křestního jména, potřeme plochu temperovou barvou a tiskneme. Písmenko můžeme také dozdobit dle fantazie dětí. Tuto aktivitu lze realizovat i pomocí bramborových tiskátek.

TATÍNEK JE KREJČÍ

Cíle

Děti pojmenují a popíší různá povolání.

Děti se srozumitelně vyjadřují a obhájí svůj názor.

Děti cvičí představivost.

Děti rozvíjejí jemnou motoriku.

Vzdělávací oblasti

Člověk a jeho svět, Umění a kultura, Člověk a svět práce, Dítě a svět, Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika.

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova.

Pomůcky

Fotografie 2, karty s různými druhy povolání, různé druhy látek (nejlépe filc), vata, tužka, lepidlo (Herkules), štětec, nůžky, barevné látkové ozdoby (nažehlovačky, krajky apod. - k dostání v galanterii).

Motivace

Tatínek Hyen je krejčí. Vlastní obchod, kde se oblečení nejen šije, ale i navrhuje. V práci bývá dlouho, často se domů vrací až kolem osmé hodiny večerní. Ve Vietnamu se velmi mnoho lidí žije šitím a tkaním oděvů.

Otázky k fotografii

Co všechno musí umět krejčí?

Co znamená, že se někdo „žije jako...“?

Jaké pomůcky ke svému povolání potřebuje?

Co to znamená povolání?

Čím jsou vaši rodiče?

Jaké povolání by se vám líbilo?

Proč by vás lákalo zrovna toto povolání?

Postup

Kdo jsem?

- Tato aktivita je vhodná do úvodní části (po vyprávění o fotografii).
- Děti si vylosují kartu s napsaným povoláním, které musí ztvárnit pantomimicky.
- Ostatní děti hádají.

Šijeme bez jehly a nití

- Na látku si děti nakreslí obrys libovolného dílu oblečení.
- Velikost přizpůsobíme podmínkám a vyspělosti dětí.
- Vystříhneme jej a přiložíme na zbylou látku.
- Obkreslíme ještě jednou a vystříhneme i druhý díl.
- Potom vložíme mezi dva vystřižené díly vatu.
- Na štětec nanese lepidlo a okraje zalepíme. Dále můžeme dotvořit detaily.

Diskuze

- Jaká povolání mají lidé ve Vietnamu a jaká v České republice?

Doplňkové aktivity

- Hudebně - pohybová aktivita - Ty a já, my oba - pohybová písnička (Lišková, M., Hurník, L. Hudební výchova pro 2. ročník základní školy. Praha: SPN, 2003. ISBN 80-7235-312-8).
- Výtvarná aktivita - Cukrové návrhy. Z barevného kartonu - nejlépe tmavší barvy si děti vytvoří šablonu jednotlivých druhů oblečení podle vlastní fantazie. Cukrovou polevu dáme do sáčku, uštrhne se roh a potom zdobíme karton. V adventním období můžeme upéct i perníčky.

Cíle

Děti rozvíjejí fantazii a kreativitu.

Děti spolupracují ve skupině.

Děti uplatňují zkušenosti s bydlením v problémové úloze.

Děti komunikují ve velké skupině.

Vzdělávací oblasti

Člověk a jeho svět, Umění a kultura, Člověk a svět práce, Matematika a její aplikace, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a svět.

Průřezová témata

Environmentální výchova, Osobnostní a sociální výchova.

Pomůcky

Fotografie 3, karton na kreslení, balicí papír, voskovky, olejové pastely, fixy, nůžky, lepidlo.

Motivace

Hyen bydlí se svými rodiči v rodinném domě ve městě Hanoj, ale poměrně daleko od centra. V domě s nimi bydlí i babička a strýc. V přízemí má tatínek dílnu a obchod s oblečením.

Otázky k fotografii

Jak byste popsali dům na obrázku?

Je podobný těm, které můžeme vidět u nás?

V jakých typech domů můžeme bydlet?

Kde byste chtěli bydlet?

Jak by váš vysněný dům vypadal?

Postup

- Každé dítě si nakreslí svůj dům, který pak všichni umístíme do jednoho města na velké papírové ploše (na zdi nebo na větší magnetické tabuli, případně na koberci).
- Společně se domlouváme, co by v našem městě mělo všechno být a jak by to vypadalo.
- Na plochu papíru pak děti dokreslují nebo dolepují přírodu, silnice, dopravní prostředky apod.
- Mluvíme s dětmi o tom, jak vypadají města v České republice a jak ve Vietnamu.
- Aktivita je náročnější na komunikaci v jednotlivých skupinách.

Možné obměny aktivity

- Tuto aktivitu můžeme zkusit s dětmi i v prostoru. Použijeme různé velikosti a tvary krabic, kartonů a obalů. Můžeme vytvořit i objekty větších rozměrů, ve kterých by si mohly děti hrát.

Doplňkové aktivity

- Hudební výchova – Šupy dupy dup (Uhlíř, J., Svěrák, Z. Zpěvník – největší hity. Praha: Fragment, 2008. ISBN 978-80-253-0666-6).
- Dramatická výchova – Kdybych byl starostou. Hra, kterou můžeme zkusit i jako motivační aktivitu před stavbou města. Každé dítě se vžije do role, kdy by mohlo rozhodovat o městě, co všechno by vybudovalo, vylepšilo nebo i zrušilo. Úkol můžeme zadat i celé třídě jako slohovou práci.

MÁM RÁDA HUDBU

Cíle

Děti rozvíjejí fantazii.

Děti aktivně naslouchají a soustředí se.

Děti rozvíjejí jemnou motoriku.

Děti poznávají různé zvuky a materiály.

Děti komunikují pomocí hudby.

Vzdělávací oblasti

Umění a kultura, Člověk a svět práce, Dramatická výchova, Dítě a jeho psychika, Dítě a společnost.

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova, Environmentální výchova.

Pomůcky

Fotografie 4, přírodniny, provázek, izolepa, nůžky, roličky od toaletního papíru, kancelářská sešívačka, rýže (čočka, cukr, kamínky), voskovky.

Motivace

Hyen je ještě malá, ale ráda hraje na bubínek. K tomu jí většinou maminka zpívá písničky nebo si jen spolu bubnují.

Otázky k fotografii

Jaký hudební nástroj má Hyen na obrázku?

Jaké znáte hudební nástroje?

Hrajete na nějaký hudební nástroj? Chtěli byste?

Z jakých materiálů se hudební nástroje vyrábějí?

Postup

Můj hudební nástroj

- Každé dítě vytváří vlastní hudební nástroj, na který použije pouze materiál získaný v přírodě, například přinesený z přírodovědné procházky.
- Pro spojení jednotlivých částí mají děti k dispozici pouze provázek a izolepu.
- Když je nástroj hotov, vymyslí pro něj originální název.
- Potom si děti přinesou své nástroje, posadí se do kruhu a představí je ostatním spolužákům.

- Nakonec si všichni společně za doprovodu vyrobených nástrojů zazpíváme.

Štěrchátko

- Štěrchátko vyrobíme z roličky od toaletního papíru, kterou nejdříve barevně ozdobíme.
- Potom na jedné straně pevně sešijeme sešívačkou a nasypeme do ní rýži, ale i jiné materiály jako kamínky, cukr, čočku apod. Nakonec pevně sešijeme i druhý konec. Štěrchátko je možné využít při doprovodu písní a rytmičtých básní.

Doplňkové aktivity

- Hudební výchova - Přiřad nástroj podle zvuku - poslech a doplnění názvu nástroje. Můžeme hrát i jako soutěž. (Hudební výchova pro 1. ročník ZŠ (CD). Praha: SPN, 1998. Hudební výchova pro 2. ročník ZŠ (CD). Praha: SPN, 1998.)
- Dramatická výchova: Jsem na koncertě - dramatizace situace. Můžeme děti rozdělit na skupinky a každá dostane jiné zadání úkolu (neukázněné děti na koncertě, dirigent přichází na pódium, hudebníkům spadly partitury apod).

MOJE OBLÍBENÁ POHÁDKA

Cíle

Děti rozvíjejí představivost a fantazii.

Děti naslouchají druhým a soustředí se.

Děti si rozšiřují slovní zásobu.

Děti vnímají odlišnosti mezi pohádkou českou a vietnamskou.

Vzdělávací oblasti

Jazyk a jazyková komunikace, Umění a kultura.

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova.

Pomůcky

Fotografie 5, příloha 3.

Motivace

Hyen je zatím hodně malá na to, aby si nějakou knížku přečetla sama. Maminka s tatínkem jí před

spaním čtou různé příběhy a pohádky, které se Hyen velmi líbí. Vietnamské pohádky jsou velmi zajímavé a pro nás v mnohém odlišné. Posuďte sami, až si některou z nich přečtete.

Otázky k fotografii

Kdo je na fotografii?

Co dělají?

Jakou knížku si mohou číst?

Doporučili byste svou oblíbenou knížku?

Myslíte si, že je čtení důležité? Proč?

Postup

- Děti rozdělíme na skupinky.
- Každá skupinka obdrží papír a tužku.
- Nastříháme text pohádky na menší díly (například na odstavce), které očíslováme a připevníme je střídavě na různá místa ve třídě.
- Skupinky mají za úkol sestavit příběh, a to tak, že zapisují čísla karet v pořadí, na kterém se dohodnou. Potom děti obdrží stejně očíslované karty s textem do každé skupiny a nalepí je v takovém pořadí, jaké vytvořily v číselné podobě. Společně si přečtou pohádku a porovnají ji s originálem.

Možné obměny aktivity

- Dětem přečteme pohádku a zakryjeme konec příběhu, který se snaží vymyslet.
- Text pohádky nastříháme na více odstavců. Děti rozdělíme do skupin a každá z nich obdrží rozstříhanou pohádku. Úkolem skupinek je poskládat děj pohádky. Potom si celou pohádku přečteme.

Doplňkové aktivity

- Výtvarná výchova – komiksové ztvárnění pohádky.
- Literární výchova – srovnání českých a vietnamských pohádek (hledání podobností).
- Hudební výchova – poznávání pohádek na základě písniček (na základě poslechu úryvku písničky z pohádky děti hádají její název, mohou jej také vyjádřit pantomimou), některé si můžeme zazpívat a doprovodit na nástroje. (např. Písničky z pohádek a večerníčků 1 (CD). Praha: LK-Hvězda. ISBN 40-523-9089-X., Písničky Z pohádek a dětských filmů (CD) COMODO).

TRADIČNÍ MATERIÁL

Cíle

Děti rozvíjejí svou fantazii a představivost.

Děti třídí informace, všimají si detailu.

Děti se učí přesně vyjadřovat.

Vzdělávací oblasti

Jazyk a jazyková komunikace, Člověk a jeho svět, Umění a kultura, Člověk a svět práce, Dítě a jeho psychika, Dítě a svět.

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova.

Pomůcky

Fotografie 6, barvy, štětce, nůžky, lepidlo, lýko, rulička od toaletního papíru, papír, karton, přírodní materiály, inkoust, zmižík.

Motivace

Ke každé zemi bychom mohli přiřadit určitý druh tradičního materiálu, ze kterého byly nebo ještě jsou vyráběny předměty (ČR – proutí, lýko, len, Vietnam – bambus, hedvábí, Indie – kašmír, Egypt – papyrus...). Bambus je název pro dřevnatou trávu, která dorůstá až do výše 40 metrů. Roste vždy v blízkosti řek nebo jezer, protože potřebuje pro svůj růst velké množství vody. Vyrábí se z něj konstrukce staveb, nástroje, nábytek, papír, oděvy i potraviny. Listy bambusu se používají jako palivo, hnojivo nebo také k výrobě klobouků. Z velkých silných bambusů se staví i mosty nebo také slouží k výrobě vorů a drobných ozdob-

ných předmětů (váza). Bambus můžeme zakoupit v obchodech v různých variacích (živý, sušený, barvený) a je vhodné jej dětem ukázat. Pokusíme se dětem zprostředkovat přímý kontakt také s ostatními, výše zmíněnými materiály.

Otázky k fotografii

Znáte některé tradiční české materiály? Například proutí? Umíte vyjmenovat některé předměty z tradičních materiálů? Navštívili jste někdy muzeum nebo skanzen, kde jste viděli práci s tradičními českými materiály? Vyráběli jste někdy doma nebo ve škole nějaký předmět z přírodního materiálu? Používáme v naší zemi nějaký materiál podobný bambusu? Co z něj vyrábíme?

Postup

Vázička

- Vázičku můžeme vytvořit ze tří zbytkových ruliček toaletního papíru.
- Pomalujeme je temperovými barvami (při malbě budeme míchat žlutou a zelenou) a svážeme je lýkem, které potom také pomalujeme. Ruličky by měly mít různou výšku, jejich spojení bude pak vytvářet zajímavou kompozici.
- Do váziček aranžujeme větvičky, které ozdobíme bílými nebo růžovými kvítky z hedvábného nebo krepového papíru.

Možné obměny aktivity

- Můžeme si také vytvořit do třídy zátiší inspirované východní kulturou. Ze zbytkových ruliček toaletního papíru, které spojíme papírovou (malířskou) lepicí

páskou a potřeme různými odstíny zelené, si vytvoříme vysoké bambusové tyče. K nim můžeme umístit z papíru vytvořené jezírko a bílé kamínky. S polštářky okolo může vzniknout příjemné místo k relaxaci.

- Vázičku vytvoříme přímo z bambusu (OBI, Bau-max), který je možné ozdobit přírodním lýkem nebo provázkem.

Doplňkové aktivity

- Na kousky kartonu nalepíme různé materiály (malé větvičky, samet, písek, slámu...). Pomocí dotyku děti určí (se zavázanýma očima), o jaký materiál jde. Děti mohou pracovat ve dvojicích a dávat si úkoly navzájem.
- Vytvoříme na zahradě (nebo ve velkém prostoru) z kartiček polepených různými materiály (5 – 8 ks) řadu. Děti po jednom projdou kolem těchto kartiček a snaží se zapamatovat jejich pořadí. Potom mohou napsat názvy poznávaných materiálů nebo jen jejich začáteční písmena, popřípadě je jen vyjmenovat.
- Další variantou je hra, kdy děti sedí se zavázanýma očima v kruhu, posílají kartičky a pomocí hmatu se snaží si zapamatovat co nejvíce materiálů (hru samozřejmě přizpůsobíme věku dětí).
- Výroba modrotisku – tvrdý bílý papír natřeme inkoustem, necháme uschnout a za pomoci zmižíku se snažíme vytvořit návrh na modrotisk. Můžeme si vyrobit i pravý modrotisk - na bílé plátno se malují jednoduché vzory a potom se plátno namáčí do indiga.

JAK NAKUPUJEME

Cíle

Děti se dovídají základní informace o způsobu prodeje na tržišti.

Děti popisují, na co všechno se používá kónický klobouk.

Děti se seznámí s tím, že tradiční prosté předměty byly často důmyslně využívány k různým účelům.

Děti rozvíjejí výtvarné schopnosti a jemnou motoriku.

Děti cvičí trpělivost a přesnost.

Vzdělávací oblasti

Jazyk a jazyková kultura, Matematika a její aplikace, Člověk a jeho svět, Člověk a svět práce, Umění a kultura, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a svět.

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova.

Pomůcky

Fotografie 7, příloha 4, bílý papír, barevné proužky papíru, nůžky, lepidlo, sešíváčka, lepicí páska, stuha.

Motivace

Klobouk je součást oblečení, slouží především jako pokrývka hlavy. U nás v Evropě je nejčastějším materiálem pro výrobu klobouků plst. Vietnamský kónický klobouk (non) je vyráběn z vyhlisovaných stébel bambusu nebo z listů palm a jako mnoho tradičních předmětů denní potřeby má široké využití (deštník, slunečník, taška, vějíř...). Bývá často součástí oděvu prostých vietnamských lidí.

Otázky k fotografii

Jak nakupujete u vás ve městě? Chodíte někdy na tržiště? Co můžete na tržišti nejčastěji koupit? Umíte smlouvat? Co chrání na tržišti Vietnamce před sluncem i deštěm? Máte představu, z jakého materiálu je klobouk vyroben? Jak přenášejí prodejci produkty, které na trhu prodávají? Viděli jste v některé pohádce takového nosiče? Co nejčastěji přenášel?

Postup

- Vietnamský klobouk vytvoříme z tvrdého bílého papíru. Vystříháme kruh alespoň o poloměru 25 cm a v něm vystříháme kruhovou výseč ke středovému úhlu 45°.
- Dětem připravíme proužky žlutého a světle hnědého papíru a děti je pak střídavě lepí paprskovitě od středu kruhové výseče. Barvy přitom střídají.

- Potom kruh za pomoci druhého lehce stočí do kónického tvaru a lepicí páskou (nebo sešíváčkou) spojí dva okraje výseče. Konce nalepených proužků papíru sestříháme do stejné délky, zahneme a přilepíme k vnitřní stěně klobouku. Zespodu k okrajům připevníme jednobarevnou stuhu nebo šátek. Náskres postupu viz. příloha 4.

Možné obměny aktivity

- Stínítko na lampu. K výrobě stínítka použijeme proužky transparentního pauzovacího papíru. Tvar si mohou děti zvolit samy.

Doplňkové aktivity

- Hádanky – Věci kolem nás (příloha 4).
- Vážení zboží – staré obaly od filmů (nebo od kinder vajíček) naplníme různě těžkým materiálem (písek, kuličky, peří, čočka, hřebíky...). Dítě zavře oči, položíme na každou jeho dlaň obal a ono určí, který je těžší.
- Navrhnout pravidla prodávání věcí na tržišti (tato aktivita může inspirovat k debatě o třídních pravidlech).
- Zahrát si ve třídě „na tržiště“ a potom se snažit popsat typické situace, které při prodeji vznikají, pojmenovat rozdíly mezi prodejem v supermarketu a na tržišti (výhody a nevýhody).

ZDROJ

Cerník, J. a kol. **S vietnamskými dětmi na českých školách**. Jinočany H&H, 2007. ISBN 80-7319-055-9

Cíle

Děti pojmenují základní dopravní prostředky.

Děti se seznámí se způsobem dopravy ve Vietnamu.

Děti popíší zásady jízdy na kole a použití ochranných pomůcek .

Děti si zopakují základní pravidla chování v prostředcích hromadné dopravy.

Děti se naučí základní pravidla silničního provozu.

Děti rozvíjejí výtvarné schopnosti s důrazem na práci s detailem.

Děti procvičují stříhání a lepení.

Vzdělávací oblasti

Jazyk a jazyková komunikace, Člověk a jeho svět, Umění a kultura, Člověk a svět práce, Dítě a jeho psychika, Dítě a svět.

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova.

Pomůcky

Fotografie 8, příloha 5, tužka, nůžky, lepidlo, bílý papír, kopírovací papír.

Motivace

Lidé ve Vietnamu se přepravují především pomocí mopedů a jízdních kol. Na vietnamských ulicích bývá velký hluk a stále rušno. Když chcete projet, musíte zatroubit, aby vás ostatní pustili. Přilbu nosí jenom ti, kteří chtějí, a ani světlo není podmínkou. Pravidla silničního provozu se moc nedodržují. Ve Vietnamu si můžete objednat taxíka, ale budete překvapeni, protože nejčastější taxíky jsou právě mopedy. Auta se používají málo, protože se rušnými ulicemi těžko proplétají. Můžete si ale také objednat cyklotaxík (příloha 5), kterým se tu říká „cyklo“ [syklo], je to prostředek poháněný silou cyklisty, který je za vámi a vy sedíte na sedačce vpředu. Vietnamci jsou také mistři v přepravování obrovských nákladů na svých kolech. Často mají náklad jak vpředu, tak vzadu, takže samotného jezdce ani nevidíte.

Otázky k fotografii

Jak se můžete přepravovat z místa na místo?

Jak se přepravovali lidé dříve a jak se přepravují lidé dnes?

Dokážete si představit, jak se budou lidé přepravovat v budoucnosti?

Cestovali jste už nějakým zvláštním dopravním prostředkem (kočár, velbloud, saně...)?

Čím jezdí vaši rodiče do práce? Čím jezdíte do školy vy?

Znáte už některá pravidla silničního provozu?

Postup

- Z pracovního listu vystříhneme části cyklotaxíku a pokusíme se je nalepit na papír tak, aby vznikl co nejpresnější obrázek.
- Potom do cyklotaxíku dokreslíme sedící postavy a také cyklistu. Obličej postavy můžeme doplnit xerokopii vlastní fotografie.
- Starší děti mohou přikreslit důležité dopravní značky. A také přiřadit (napsat) k postavám do komiksových bublin určitý text např. Kam chcete zavést? Prosím, dovezte mě na nádraží.

Možné obměny aktivity

- Vytiskneme černobílý obrázek mopedu nebo kola a za použití kopírovacího papíru (kopíráku) vytvoříme na bílý papír kopii. Vezmeme bílý papír, na něj položíme kopírák a na něj xerokopii obrázku. Sepneme kovovou sponkou a děti obtáhnou obrázek. Na spodním bílém papíře se jim objeví jednoduchá kopie, kterou lze dotvořit pomocí tužky nebo uhlu.

Doplňkové aktivity

- Děti přepravují z místa na místo velké pěnové kostky ve dvojicích (za pomoci jednoduchých pomůcek – např. švihadlo, obruč, podnos).
- Nahrajeme zvuky z rušné ulice a snažíme se potom pojmenovat dopravní prostředky, které jsou na záznamu slyšet.
- Zvukově ztvárníme rušnou ulici jen pomocí vlastních hlasů nebo nástrojů – dopravní koncert.
- Hádanky – dopravní prostředky (slova, části obrázků, dramatické etudy...).
- Písničky, ve kterých se vyskytují dopravní prostředky.

V SOULADU S PŘÍRODOU

Cíle

Děti se seznamují se způsobem, jak pečují lidé ve Vietnamu o své zdraví a o své tělo.

Děti popisují, jak pečují lidé v Evropě o své zdraví.

Děti pojmenují zásady osobní hygieny.

Děti se seznamují s používáním přírodních produktů.

Děti rozvíjejí výtvarné schopnosti.

Děti cvičí trpělivost.

Vzdělávací oblasti

Jazyk a jazyková komunikace, Člověk a jeho svět, Umění a kultura, Člověk a svět práce, Dítě a jeho psychika, Dítě a svět.

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova.

Pomůcky

Fotografie 9, sušené květiny, lahvička, tapetové lepidlo, štětec, špejle, byliny, látka, stužka nebo provázek.

Motivace

Ve Vietnamu lidé stále ještě používají přírodní produkty. Na fotce vidíte ženu, která prodává zázvor, cibuli a česnek a sušené plody vietnamského stromu, jejichž vývar se používá místo šamponu. Vlasy jsou potom krásně lesklé, rovné a nádherně voní. Dříve (před 30 lety) lidé ve Vietnamu vůbec šampon

nepoužívali a někteří ho nepoužívají dodnes. Zázvor se často přidává do jídla, ale také slouží jako lék. Když vás bolí v krku, svaříte kousky zázvoru s cukrem a vypijete. Také se užívá proti bolestem hlavy. Dalším přírodním produktem, který slouží k osobní hygieně, je kokosové mléko. Dříve se připravovala dokonce koupel pro malé vietnamské princezny pouze z kokosového mléka.

Otázky k fotografii

Jak se každý den staráte o své tělo?
O které části svého těla byste se měli starat každý den, o které můžete méně často?
Co vám pomáhá, když jste nemocní?
Umíte uvařit čaj?

Postup

Lahvička s voňavými kvítky

- Pro výrobu takové lahvičky použijeme například skleničku od oliv. Nasbíráme barevné okvětní lístky různých květů a vylisujeme je.
- Pomůžeme dětem přilepit pomocí tapetového lepidla lístky na vnitřní stěny lahvičky.
- Až lepidlo zaschne, můžeme do skleničky nasypat voňavé sušené byliny (heřmánek, mátu, mateřídoušku), aby se prostor ve skleničce zaplnil.
- Místo víčka dáme kousek plátna převázaného stužkou. Menší děti mohou přilepovat lístky pomocí kousků průhledné lepicí pásky, kterou budou mít připravenou.

Možné obměny aktivity

- Můžeme si vytvořit i dekorativní sklenice do třídy (velké zavařovací lahve naplníme přírodninami – kaštan, žalud, bukvice, šípky, sušené byliny atd.), místo víčka dáme plátno převázané stužkou. Sklenice postavíme na vyvýšené místo vedle sebe. Takto uskladené přírodniny nám budou sloužit nejen jako dekorace, ale i jako pomůcky k různým aktivitám.

Doplňkové aktivity

- Vyrobíme si okurkovou masku, vyfotíme se a pod fotku napíšeme výstižný popis (jedno slovo) – okurková, zkrášlující, veselá, zelená, chladivá, ...

Cíle

Děti se seznámí s termíny loutkové divadlo, loutka, loutkoherec.

Děti se naučí názvy jednotlivých druhů loutek – maňásek, marioneta, javajka.

Děti znají pravidla chování v divadle.

Děti vnímají jeden druhého.

Děti rozvíjejí pohybové schopnosti.

Děti spolupracují a jsou tolerantní.

Vzdělávací oblasti

Jazyk a jazyková komunikace, Člověk a jeho svět, Umění a kultura, Člověk a svět práce, Dítě a jeho psychika, Dítě a svět.

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova.

Pomůcky

Fotografie 10, barevné šátky.

Motivace

Velmi originálním a ryze vietnamským žánrem je vodní loutkové divadlo (vznik v 10. století), při němž loutkovodiči stojí po pás ve vodě, někdy jsou dokonce celí pod vodou. Loutky jsou vyrobeny ze dřeva a váží až 15 kg. Na jejich barvení se používají jen přírodní barviva. Loutkoherci jsou schováni za bambusovou oponou. Voda je velmi kalná, aby nebyly vidět strunové a bambusové mechanismy, kterými jsou loutky ovládány. Gestikulaci loutek doprovází hudba, ve které převažují bubínky a vietnamské klávesové nástroje. Toto divadlo je v současnosti také jediné místo, kde můžeme ve Vietnamu vidět ohňostroj, jinak je zakázán pro přílišnou nebezpečnost. Veřejná představení vodního loutkového divadla můžeme navštívit v Hanoji. Tradičně však bývalo spjata s venkovským prostředím a také jednotlivé scénky představují témata jako je rybolov, žně nebo venkovské slavnosti.

Každé město pořádá během roku nějakou zajímavou slavnost, která je něčím výjimečná (způsobem tance, zpěvu, herectví...), vodní loutkové divadlo se hraje pouze v Hanoji.

Otázky k fotografii

Děti, už jste někdy navštívily loutkové divadlo? Jaké loutky tam hrály? O čem byla pohádka, kterou jste viděly? Jak se vám v divadle líbilo? Máte doma loutkové divadlo? Myslíte, že jde hrát loutkové divadlo na vodě?

Postup

- Nejprve vyzkoušíme s dětmi krátkou aktivitu. Všichni se staneme loutkami a představíme si, že máme na zápěstí nitky, za které nás někdo tahá.
- Zadáváme jednoduché úkony (Loutky, chce se nám spát! Loutky, umýváme si obličej! Loutky, jíme něco dobrého! Loutky, zpíváme!). Jedná se o pantomimické etudy.
- Řídíme aktivitu a současně předvádíme loutku společně s dětmi. Pokud budou děti dobře reagovat, můžeme zařadit následující aktivitu.
- Děti rozdělíme do dvojic. Jeden z dvojice se na chvíli stane loutkou. Na zápěstí mu připevníme šátky, kterými jej bude druhý (loutkoherec) ovládat. Může hrát vždy několik dvojic najednou.
- Učitelka vypráví jednoduchý příběh, ve kterém popisuje především jednoduché činnosti (např. denní režim). Loutkoherec se snaží pomocí šátků „lidskou loutku“ ovládat.

Doplňkové aktivity

- Pantomima – jednoduché činnosti z prostředí českého venkova (sekání trávy, krmení zvířat, jízda na koni...).
- Výroba loutky – ze silnějšího očištěného kousku větve se snažíme vyrobit jednoduchou loutku, kterou barvíme přírodními barvivy (listy, hlína, koření...).

ZDROJ

Loutka – Wikipedia [online]. 2008-08-13. [cit. 2008-08-08]. Dostupné na <cs.wikipedia.org/wiki/Loutka>

Reflexi doporučujeme provádět za jednotlivými aktivitami, po splnění určitého bloku aktivit a v každém případě na konci projektu.

Necháme si vždy dostatečnou časovou rezervu, aby děti mohly otevřeně vyjádřit svoje názory, pocity a dojmy.

V této části realizace aktivit využijeme podle potřeby opět postavu Větríku a ptáme se dětí

- jak se jim samostatně pracovalo
- co nového se dověděly a naučily
- co je překvapilo

- jaké byly jejich pocity během aktivity
- jaké by mohlo být podle nich pokračování aktivity
- co bylo při aktivitě důležité
- jak se jim dařilo úkol splnit
- jaké se vyskytly komplikace nebo překážky
- co by jim pomohlo, aby mohly úkol lépe splnit
- jak se jim spolupracovalo se spolužáky

Před rozloučením s Hyen z Vietnamu se společně zamyslíme nad otázkami

Co jsme se dověděli o životě dětí ve Vietnamu?

Najdeme něco společného na životech dětí u nás a ve Vietnamu?

Čím se liší život vietnamských dětí od života našeho?

Jak jsme prožívali výpravu do Vietnamu?

Co bylo těžké? Co bylo snadné? Co nám pomáhalo? Jaké jsou naše dojmy?

Uměli bychom se vžít do pocitů Hyen?

Dovedli bychom vyprávět o naší cestě rodičům nebo kamarádům?

Kdo by se chtěl do Vietnamu vypravit doopravdy a proč?

Reflexe nemusí vždy probíhat jen formou otázek a diskuze, ale může být i výtvarná nebo u starších dětí písemná, dramatická.

Pocity mohou děti vyjádřit také pohybem, sochou, smajlíky či barvami.

Smysluplnou reflexi lze realizovat pouze v bezpečném, děti nijak neohrožujícím prostředí. Doufáme, že k budování a rozvíjení takového prostředí ve vaší školce nebo škole přispěje i projekt Anyana – děti a svět.